

je u svojoj knjizi o antisemitizmu jasno pokazao Masing (Massing 1959). Dakle, moderni antisemitizam posledica je mišljenja koje je formirala roba, protest protiv finansijsko berzanske strane kapitalizma i obrazac pomeranja mržnje sa izvora nejednakosti (kapitalizma) na Jevreje. Jevreji se poistovećuju sa parazitskim kapitalom (spekulativnim). Zato što je zaobišao ovaj sklop, za Goldhagena (u društvenoekonomskom pogledu) antisemitizam je u osnovi skoro isti od Srednjeg veka do danas. Kod fašističke države iščezava javna protivrečnost između kapitala i rada. Potraga za identitetom postaje "egzistencijalna obmana" pa antisemitski otpor prelazi u uništenje naroda. Dakle, antisemitizam nije gola struktura predrasuda niti "mentalitet" već je rezultat razvoja kapitalizma, a u Nemačkoj oblikovan je naročitim okolnostima posle Prvog svetskog rata. Goldhagen to ne uviđa jer u analizi ne prelazi nivo pojedinca.

Ali zašto se samo u Nemačkoj javio istrebljivački antisemitizam, a ne i u drugim kapitalističkim zemljama? Na ovo pitanje i levica je pokušala da odgovori vlastitim viđenjem "posebnog nemačkog puta razvoja" u nizu različitih strukturnoistorijskih tumačenja od K. Marksa, preko Đ. Lukača do J. Koke. Trebalo je pokazati vezu između različitih antizapadnih izvora u nemačkoj istoriji; s jedne strane, bizmarkizma i vilhelmizma, a, s druge fašizma i istrebljivačkog antisemitizma. Još je Marks za Nemce govorio da su učestvovali u restauracijama modernih naroda ali ne i u njihovim revolucijama, i da su bili u društvu slobode, ali samo u trenucima njenog pogreba. U kritici Hegelove filozofije prava, Marks je predviđao da će se "Nemci jednog jutra naći na evropskom dnu, a da nikada nisu bili na stupnju evropske emancipacije". Nemačka je kasnila u razvoju, a moderni antisemitizam nastao je na prelazu ka razvijenom kapitalizmu. Vladajuća klasa bi antisemitizam manipulativno aktivirala kada bi u periodima akutnih kriza kapitalizma trebalo stvoriti svest o nadklasnoj državi (ono što je Marks nazvao bonapartizmom). Tada bi Jevreji bili napadani kao alter ego egoističnog kapitalizma i snaga koja stremlji njegovom rušenju, a buržoazija se predstavljala kao patriotska i klasno neutralna sila koja štiti podvlašćene (Elsaser 1998). Nemačka je bila lišena liberalnog nasleđa koje je u drugim kapitalističkim državama bilo brana nadklasnom Levijatenu (autoritarnim rešenjima). Osim toga pruski militarizam i zakasnelo ujedinjenje tražili su kolonije, "poredak velikog prostora". Bio je to glavni strukturni sklop koji je u Nemačkoj stvorio istrebljivački antisemitizam i okolnost zbog koje je zakasnela nemačka nacija postala avangarda rasizma i opšteg varvarstva. I na Zapadu je, doduše, bilo rizičnih kriznih stanja kada su vladajuće grupe u ime klasnih interesa mogle aktivirati antisemitizam. Međutim, ovde je otpor pruskom i nemačkom imperijalizmu u oba svetska rata preveo antifašizam iz neobavezne propagande u važan potonji segment kolektivne svesti koji je uz oživljavanje teorija o totalitarizmu iznova učrvstio liberalno nasleđe. Antitotalitarizam je manipulativna zamena antisemitizma.

Goldhagenova knjiga je otkrila nepodudarna gledanja na antisemitizam kod različitih frakcija savremene nemačke levice, ali i reakcije na njih. Na pomenuta gledista kritičke teorije najpre je reagovao M. Kincel koji je debatu iskoristio za globalnu kritiku nemačke levice koja je, po njemu, odgovorna i za poricanje holokausta (Küntzel 1997). U pozadini Kincelove podrške Goldhagenu je otpor levice. Jer, po njemu, uprkos podacima o hapšenju, ubijanju i progonu komunista i socijaldemokratau Trećem Rajhu, i levica je bila zapletena u biografije zločinaca. S jedne strane, precima mnogih savremenih nemačkih levičara bili su Nemci ubice. Osim toga (a to je izgleda glavni razlog Kincelove reakcije), levica je dugo neopravdano skretala diskusiju o fašizmu na problem kapitalizma i time takođe prikrivala vlastiti udeo u nacističkim